

Štartovací sprievodca bezorebným pestovaním

Ako začať v prvom roku bez stresu a straty úrody

Základné pravidlo bezorebnej záhrady: Rýľovaním zápasíš s prírodou, mulčovaním ju nechávaš pracovať pre seba. Nepotrebuješ drahú chémiu ani zničený chrbát – stačí rešpektovať biologické zákonitosti.

1. KROK: Príprava záhonu (Založenie bez rýľovania)

Najväčší strach začiatočníkov je: „Ako mám niečo posadiť, keď neporýľujem a neodstránim burinu?“ Odpoveď je: **Príkry ju.**

Postup založenia nového záhonu (kedykoľvek počas roka, najlepšie na jeseň alebo na jar):

- Pôdu nerýľuj ani neokopávaj:** Trávu alebo burinu na mieste budúceho záhonu len pokos alebo zašliapni.
- Kartónová zábrana:** Na túto plochu rozlož obyčajný nepofarbený kartón (z krabíc, bez lepiacich pások a spôn). Kartón musí cez seba presahovať aspoň 15–20 cm, aby burina neprerástla cez štrbiny.
Čo to spraví? Kartón zabráni prístupu svetla. Burina pod ním odumrie a stane sa prvá potrava pre dážďovky.
- Výživná vrstva:** Na kartón nasyp 5 až 10 cm kvalitného vyzretého kompostu alebo dobre prehnitého hnoja.
- Ochranná vrstva (Mulč):** Navrch polož 10–15 cm slamy, sena, neobrobenej drevnej štiepky alebo suchého lístia.

Výsledok: Vytvoril si „sendvič“, pod ktorým sa rozbehne obrovský život. Dážďovky a baktérie začnú kartón aj burinu požírať a pôdu pod tým prirodzene prekypria.

2. KROK: Ako do toho sadiť a siať?

Mnohí sa pýtajú, ako siať drobné semenka do hrubej vrstvy slamy. Je to jednoduché:

- Sadenie sadeníc (paradajky, papriky, kapusta):** Rozhrň mulč a kartón na konkrétnom mieste (ak je kartón ešte nerozložený, urob doň motykou alebo nožom krížový rez). Urob jamku v kompostovej vrstve, zasadz sadenicu, zalej a mulč prihni späť tesne k stonke.
- Sejba semienok (mrkva, petržlen, red'kovka, hrášok):** Rozhrň mulč v línii (vytvor riadok). Semienka zasej priamo do odkrytej kompostovej vrstvy, jemne pritlač a zalej. Až keď rastlinky vyrastú do výšky cca 5–10 cm, mulč k nim z bokov postupne prisúvaj.

3. KROK: Starostlivosť počas leta (Ako zvládnuť sucho)

Zatiaľ čo susedia polievajú každý deň a bojujú s popraskanou zemou, ty robíš nasledovné:

- Udržiavaj mulč neustále doplnený:** Pôda nesmie byť NIKDY holá. Ak slama slehne, prihod' ďalšiu vrstvu (pokosenú trávu, lístie).
- Polievaj zriedkavo, ale hlboko:** Zalievaj len 1–2 krát týždenne, no dôkladne. Mulč nepustí vodu preč a pod ním ostane pôda vlhká a chladná aj v 35-stupňových horúčavách.
- Zabudni na motyku:** Nevytáňuj motyku na kyprenie. Kyprenie ničí kapiláry v pôde. Dážďovky spravlia túto prácu za teba.

4. KROK: Škodcovia a prvá kríza (Ako nevyhorieť)

Najčastejší strašiak prvého roka: **Slimáky (slizniaky)**.

Prečo sa objavia? Pod mulčom je vlhko, čo slimáky milujú. V prvom roku ešte v záhrade nemáš rovnováhu (chýbajú žaby, ježkovia, bežce).

Rýchle riešenie bez chémie:

- Okolo najcitlivejších mladých rastlín (šaláty, hlúboviny) sprav prvý mesiac širší kruh bez mulču (suchá pôda ich odradí).
- Využi mechanické zábrany alebo indických bežcov.
- Posyp okolie citlivých rastlín dreveným popolom alebo kávovou usadeninou.

Pamätaj: Od druhého roka sa do mulču nasťahujú prirodzení predátori a populácia slimákov prudko klesne.

5. KROK: Výživa pôdy (Bez umelých hnojív)

Nekupuj žiadne chemické NPK hnojivá. Výživu zabezpečíš dvoma spôsobmi:

- Priebežné mulčovanie:** Každá vrstva slamy, pokosenej trávy či lístia sa naspodku pomaly rozkladá a mikroorganizmy z nej uvoľňujú čerstvé živiny priamo ku koreňom.
- Bylinné zákvasy (Prírodný zázrak):** Naplň vedro žihľavou (alebo kostihojom), zalej vodou a nechaj 2 týždne skvasiť. Výslednú tekutinu rozried' s vodou v pomere **1 : 10** a polievaj ku koreňom raz za 2 týždne. Je to najlepšie dusíkaté a minerálne hnojivo na svete – úplne zadarmo.

ZHRNUTIE PRE PRVÝ ROK

✗ NEROB TO (Staré zvyky)	✓ ROB TO (Bezorebný prístup)
Nerýľuj na jeseň ani na jar	Prikrývaj pôdu kartónom a organickým materiálom
Nenechávaj zem odkrytú a holú	Udržuj stále 10 cm vrstvu mulču (slama, seno, tráva)
Nesyp syntetické hnojivá	Hnoj výlučne kompostom a žihľavovým zákvasom
Nebehaj s motykou pri každej burine	Burinu vytiahni rukou alebo ju len zamulčuj
Nepolievaj povrchovo každý deň	Polievaj zriedka, ale výdatne pod mulč

Odkaz na záver: Prvý rok je rokom prechodu. Pôda sa lieči z rokov rýľovania a závislosti od chémie. Daj jej trpezlivosť a už v druhej sezóne uvidíš, že tvoja námaha klesne o polovicu, zatiaľ čo úroda a odolnosť voči suchu vystrelia nahor.